

»Gravøl«

Af K. Ellitsgaard-Rasmussen

Folketinget vedtog den 19. maj 1995, Bekendtgørelse 14/6, Lov 408, at ophæve Lov om Grønlands Geologiske Undersøgelse (GGU). Den GGU, som man i Grønland igennem mange år har lært at kende som en del af Grønland, er altså ikke mere i den gamle skikkelse. Der kan derfor være al mulig grund til at drikke »Gravøl«.

Igennem en menneskealder var GGU skjold og værn for utallige medarbejdere – geologer og ikke-geologer, danske og ikke-danske – der hver på sin måde bidrog til at samle viden ind om Grønlands geologi og på den måde skabe en skat af viden, som der gik ry af uden for landets grænser. Arbejdet fortjente et internationalt renommé, og det kom. Man kunne høre om GGUs navn og virke i flere verdensdele, og det blev en institution, som havde geologivenner ved mange lærdomssæder i Europa. Den ballast, som erhvervedes, vil kunne bære meget i fremtiden.

Nu er vedtagelse eller ophævelse af en lov en så almindelig begivenhed på Christiansborg, at det vel næppe i de fleste tilfælde bemærkes. Men her er der tale om en vigtig og interessant beslutning,

der griber ind i Grønlands historie, fordi selve beslutningen er kædet sammen med en fortid og peger på en eftertid, som det kan være ønskeligt og værdifuldt at holde øje med.

Hovedpersonen er/var Grønlands Geologiske Undersøgelse. Geologiske undersøgelser foretages primært for at registrere »hvad der er i butikken«. Såvel almindelige grå bjergarter som mineraler, der kan være af værdi med henblik på udnyttelse. Men alle undersøgelser, såvel de videnskabelige som de praktisk geologiske er lige vigtige, hvilket ofte glemmes. Til varetagelse af dette arbejde har det vist sig værdifuldt og nødvendigt at oprette institutioner, der netop gennem ansættelse af geologer kan tage vare på de geologiske problemer. Den slags institutioner kendes fra alle lande og kaldes Geologiske Undersøgelser*. Deres for-

* En Geologisk Undersøgelse (f.eks. Grønlands Geologiske Undersøgelse) er et egennavn og skrives derfor med stort. En Geologisk Undersøgelse kan foretage en geologisk undersøgelse, der skrives med små bogstaver.

K. Ellitsgaard-Rasmussen, geolog, leder af Grønlands Geologiske Undersøgelse 1956-83.

nemste opgave er at udarbejde kort, der rummer en lang række informationer. Disse geologiske kort bliver altså en meget central del af en undersøgelses arbejde.

Interessen for såvel de almene geologiske forhold i Grønland som for udnyttelige forekomster har altid i mere end 200 år været stor. Men dette tiltrods skulle Grønland sent få en Geologisk Undersøgelse. En Undersøgelse for Danmark blev etableret i 1888. Den har arbejdet støt og godt lige siden, men viste aldrig initiativ eller interesse for at belyse Grønlands geologiske forhold. Der blev også taget initiativ til at oprette et organ, der skulle beskæftige sig med Grønland. Der blev i 1876 nedsat en kommission med det hovedsigte at forestå geologiske undersøgelser af landet. Og de nærmest følgende år udsendtes nogle få geologer til Grønland. Der blev udført et udmærket og grundlæggende arbejde, der viste sig værdifuldt 65-70 år senere. Men det lykkedes desværre ikke at holde kontinuitet i arbejdet. I en meget lang årrække blev geologisk viden om Grønland indhentet af forskellige ekspeditioner, der alle hver for sig kun arbejdede en enkelt sommer eller nogle få år. I første del af dette århundrede sås også flere private ekspeditioner, der koncentrerede sig om opnåelse af praktiske resultater. Der var interesse for mineraler, der kunne brydes og udnyttes.

I trediveerne genoplussede interessen for at søsætte en Geologisk Undersøgelse. Flere ganske betydelige ekspeditioner under Lauge Kochs ledelse blev kendsgerninger. Lauge Koch var som ganske ung deltager i Knud Rasmussens ekspe-

ditionsaktivitet. Bl.a. var han geolog på 2. Thuleekspedition i 1916, der gik til det nordlige Grønland. De to polarrejser gik dog bagefter hver sine veje, og Lauge Koch påbegyndte egen opmålings- og kortlægningsaktivitet med den af ham selv ledede Jubilæumsekspedition i 1921 nord om Grønland. Dette blev forløberen for en række Kochekspeditioner til Østgrønland med kulmination i den store Treårsekspedition 1931-33 med et stort antal deltagere og med mange geologiske resultater. Denne aktivitet skulle bl.a. også vise sig at indgå i afgørelsen ved den internationale domstol i Haag, hvor Norges okkupation af dele af Østgrønland blev kendt retsstridig.

Tiden begyndte nu påny som i 1876 at modnes i Danmark til at tale om etablering af en Geologiske Undersøgelse for Grønland (en GGU). Men det overvejedes også, at lade arbejdet glide ind under Danmarks Geologiske Undersøgelse (DGU). Efter forlydende var der i visse kredse ønske om at lade grønlandsgeologen Lauge Koch overtage direktørstolen ved DGU, hvor der netop skulle ske et direktørskifte. GGU ville da være blevet en del af DGU, som det senere skal ses skete i 1995. Men det gik anderledes. Stillingen ved DGU blev besat med Hilmar Ødum. Tankerne om at søge en GGU rodfæstet fik altså heller ikke denne gang en heldig udgang, og udbruddet af 2. Verdenskrig i 1940 betød en yderligere pause, der varede til 1946.

Men også geologen Alfred Rosenkrantz var interesseret i Grønlands geologi og gennemførte i 1938 og 1939 vellykkede ekspeditioner til Nuussauq. Også bag dette initiativ lå spirende tan-

To korslagte geologhamre over GGU var i mange år et bomærke for Grønlands Geologiske Undersøgelse. Igennem en lang årrække gennemførtes omfattende kortlægningsopgaver i Sydvestgrønland. Arbejdet udførtes fra støttebaser som f.eks. »Mellelmygd« nær Frederikshaab.

Tilbage er kun hamrene, der har evig gyldighed for geologer. Foto: Povel Povelsen.

ker om en Geologisk Undersøgelse for Grønland. Tanker, der nu havde været levende, siden 1876. Straks da krigen var afsluttet fortsatte Rosenkrantz sit grønlandsarbejde med en rejse til Østgrønland, og tankerne om at etablere et permanent arbejde omkring Grønlands geologi tog endnu mere form. Tankerne udmøntedes denne gang i nedsættelsen af et udvalg bestående af de tre geologer: professor Arne Noe-Nygaard, professor Alfred Rosenkrantz og direktør Hilmar Ødum. Udvalget udvidedes med direktør Knud Oldendow, hvilket blev en værdifuld konstellation. Udvalget blev nedsat for en 5-års periode, og der blev allerede i 1946 udsendt geologer på feltarbejde i såvel Vest- som Østgrønland. Men det er her interessant, at Lauge

Koch påny i 1948 kunne udsende en ekspedition til Østgrønland. Begge systemer arbejdede nu for og under Grønlands Styrelse og begge for midler optaget på finansloven. Igennem 70 år havde geologer kæmpet for at få etableret et permanent arbejde i Grønland uden held, men så pludselig så man to grupper – adskilte og uafhængige af hinanden. Udvalget for Grønlands Geologiske Undersøgelse tilstræbte at bygge geologisk viden og »know-how« op i Danmark, mens Koch isolerede sig helt med udenlandske geologer i grønlandsarbejdet og tolkning af resultater ved universiteter i udlandet. Lauge Kochs bevillinger blev dog af finansministeriet bragt til ophør i 1958.

Det geologiske udvalg fik i 1951 sin eksistens forlænget og i 1956 blev en leder ansat, hvorefter udvalgets hovedopgave bl.a. skulle være at arbejde for at få en lov om en Geologisk Undersøgelse vedtaget i Folketinget, således at en permanent institution kunne realiseres. Dette lykkedes den 2. juni 1965, og som det fremgik af indledningen, blev samme lov ophævet den 19. maj 1995, således at der nu kunne ske en sammenlægning af DGU og GGU, hvilket var den egentlige baggrund for Folketingets beslutning, som det skal ses i det følgende.

Loven blev ophævet med megen enighed i Folketinget, mens vedtagelsen i 1965 til gengæld kostede megen uenighed og turbulens blandt partierne. Den blev kun vedtaget takket være en meget handlekraftig socialdemokratisk minister Carl P. Jensen. Ophævelsen blev altså for Svend Auken lettere end vedtagelsen.

Mange beslutninger – også store be-

slutninger – træffes ofte alene med hjertet. Udadtil gives der ofte udtryk for, at der er tale om resultatet af en rationel hjerneprocess, hvor alt er nøje overvejet og planlagt, således som det burde være. Men planlægningen ses mange gange efterfølgende, og der dukker da ofte overraskelser op. Men alene i beslutningen findes en styrke, når den straks føres ud i livet. Uanset hvad der måtte komme, er det umuligt at vende om. Projektet må og vil blive gennemført – ofte på godt og ondt, og det vil altid være muligt at finde nogen, der må betale. Gamle Grundtvig sang allerede i 1836: »Har haand du lagt paa herrens plov, da se dig ej tilbage.«

Nu er spørgsmålet om beslutningen om at ophæve Lov om Grønlands Geologiske Undersøgelse var en beslutning truffet med hjertet alene, eller om det var grundigt planlagt efter mange og lange overvejelser. Det kan være svært at trænge ind i motivationskilder. Den berømte engelske sprogforsker og forfatter J. J. R. Tolkien sagde: »En forfatter kan naturligvis ikke være fuldstændig upåvirket af sine egne oplevelser, men den måde, hvorpå en fortællings kim drager nytte af disse oplevelsers jordbund, er så indviklet, og forsøg på at forklare denne proces ville i bedste fald blive gisninger ud fra vidnesbyrd som er mangelfulde og uklare«. Overfører man indholdet af disse ord på en politisk beslutning, kan man derfor nok have nogen tøven i at søge en skildring og tolkning af hovedtrækkene i den politiske baggrund for den aktuelle beslutning.

Da miljø- og energiminister Svend Auken forelagde sit lovophævelsesforslag

for Folketinget fandtes allerede en forhistorie. Der har gennem flere år mellem Grønland og Danmark eksisteret en aftale om en råstofordning, hvor bl.a. en delingskvote for eventuelle grønlandske mineralske råstoffer er aftalt. Som en styringsmekanisme nedsattes i 1979 et politisk sammensat udvalg, det såkaldte Fællesråd vedrørende mineralske Råstoffer med en af dronningen udnævnt formand og et ens antal grønlandske og danske politikere som medlemmer. Også et administrativt organ, Råstofforvaltningen for Grønland, blev oprettet samme år.

Den grønlandske interesse for økonomisk interessante mineraler i Grønland udvikledes gradvist gennem de seneste decennier, og det tog altså form i 1979. Interessen blev så stærk, at den affødte et ønske i Grønland om at etablere et råstofkontor lokalt i Grønland, selvom de grønlandske politikere var fifty-fifty repræsenteret i det nævnte Fællesråd, hvis kontor dog havde sæde i København. Også et ønske om at råde over lokal geologisk ekspertise kom til udtryk op gennem firserne. Men det vandt dog ikke gehør og nød ikke fremme. Alle øvrige direktorater for Grønland (GTO, KGH m.fl.) var jo som en konsekvens af hjemmestyret flyttet til Grønland fra Danmark. Grønlands ønske om at overflytte GGU til Grønland kunne på denne baggrund også virke meget forståelig. Men GGU blev alligevel ikke flyttet over til hjemmestyret. Grønlands ønske var altså markeret og blev det vedholdende siden. Da Poul Nyrup Rasmussen dannede sin første regering har han uden tvivl fået kendskab til Grønlands ønske

og hans miljøminister Svend Auken kan også have været vidende om det – om ikke tidligere for begges vedkommende. Ønsket om at finde en løsning på problemet med at have et direktorat for et grønlandsk anliggende i Danmark har vel trængt sig på – administrativt og politisk har det måske været følt som en belastning.

Da statsminister Poul Nyrup Rasmussen så i 1994 dannede sit andet ministerium, skete en sammenlægning af to hidtil selvstændige ministerier: miljøministeriet og energiministeriet, til et nyt dobbeltministerium: miljø- og energiministeriet med Svend Auken som minister.

Det er svært at se det saglige ved sammenlægningen af de to ministerier, hvis funktioner er helt modsat rettede – næsten som kirkeministeriet og forsvarsministeriet. Samfundsudviklingen kræver, at energiministeren tilvejebringer en øget energikonvertering, der altid er miljøpåvirkende, mens miljøministeren skal søge at minimere en negativ miljøpåvirkning så meget som muligt. Det er næppe muligt for en og samme person at håndtere disse to modsat rettede processer for en for samfundet tilfredsstillende måde. En mand kan som bekendt nok elske to kvinder, men ikke lige meget.

Det må formodes, at statsministeren meget vel har erkendt dette dilemma – ellers er det da trist. På den anden side har det åbenbart også været ønskeligt for ham at løse problemet med en Geologisk Undersøgelse for Grønland, når den ikke ønskedes afgivet til Grønland. En fusion mellem Danmarks Geologiske Undersøgelse og Grønlands Geologiske Undersøgelse må åbenbart have stået som en

løsningsmodel. Da DGU havde miljøministeriet som ressortministerium og GGU energiministeriet, har det være fristende at slå netop disse to ministerier sammen til et stort ministerium under en og samme minister. At tænke sig en sammenlægning af to Undersøgelser under to ministre kunne let have bragt kompetanceuro ind i billedet, for hvilken minister skulle fire? Med en og samme minister for begge områder ville man se en eventuel kompetanceuro konverteret til en prestigetilfredsstillelse. Det kan måske også have spillet en rolle for statsministeren, at det store ministerium kunne gives til Svend Auken – der jo i forvejen var fortrolig med miljøproblematikken.

Ser man på en Geologisk Undersøgelses primære funktion og opgave vil den naturligt henhøre under f.eks. et energiministerium, mens den ikke på naturlig måde kan placeres under et miljøministerium. En Geologisk Undersøgelse må gennem sin helt primære og fundamentale opgave kortlægge og klarlægge geologien og herunder også redegøre for anvendelige mineralforekomsters tilstedeværelse i det geografiske område den skal tjene. Ved udnyttelse af mineralforekomster kan der ofte ses risiko for miljøpåvirkning, der i en del tilfælde kan være miljøbelastende i en uheldig retning. Det er væsentligt at skelne mellem miljøpåvirkning og miljøbelastning – også kaldet forurening. Alt for ofte glemmes det at adskille disse to processer. Den geologiske Undersøgelse kan være med til at påvise og redegøre for en miljøpåvirkning, men den bør af naturlige grunde ikke tage stilling til karakteren af

en forurening. Det er en klar opgave for en miljøinstitution. Pålægges det den Geologiske Undersøgelse vil det let medføre en undergravning af Undersøgelsens primære opgave, hvilket ikke kan være ønskeligt. Af disse grunde finder en Geologisk Undersøgelse aldrig et sandt hjemsted under et miljøministerium. Et rent energiministerium eller måske et industriministerium ville være korrekt af hensyn til samfundets tarv, og det ville sikre og fremme en debat mellem to forskellige ministre til gavn for beslutningsprocessen.

Hele forløbet efterlader det indtryk, at statsministeren har ønsket en afklaring af situationen med GGU uden at efterkomme Grønlands ønske. På et møde den 14/11/94 med formanden for Grønlands hjemmestyre meddelte statsministeren om planerne om at lægge de to Undersøgelser sammen. Derimod blev hjemmestyrets ønske om oprettelse af et grønlandsk råstofkontor lokalt i Grønland støttet, og der blev givet tilsagn om en årlig støtte på 4-5 millioner kroner. Man kan her fristes til at spørge, om der var tale om en aflad? Det grønlandske råstofkontor skulle efter aftalen vederlagsfrit have mulighed for at trække på oplysninger og data fra den Geologiske Undersøgelse. Dette forhold understregedes af, at det af de årlige finanslove ville fremgå, hvilke ressourcer, der i den sammenlagte institution ville blive afsat til arbejde vedrørende Grønland, medmindre der aftaltes ændringer af den gældende råstofordning i forhold til Grønlands hjemmestyre. Det kan være vanskeligt at overse, hvad dette vil indebære i en given situation, hvor der fra grøn-

landsk side måtte fremsættes ønske om en større andel af en mineralforekomst, end den nugældende aftale tilsiger.

Det må nok ses som en konsekvens af denne ordning, at miljø- og energiministeren traf foranstaltninger til at fjerne GGU fra den hidtidige direkte relation til Grønland og underlægge den Danmarks Geologiske Undersøgelse. Der blev tale om at fastlægge en overordnet struktur for det nye store dobbeltministerium. Herigennem fulgte ministeren også tidens tro på, at alt bliver bedre, jo større det gøres. Det blev meddelt de to Undersøgelser i december 1994 og embedsmændene blev pålagt at bringe alle praktiske forhold til afslutning senest 1. februar 1995. Det var en stor beslutning – en politisk beslutning og vel dermed også en beslutning med hjertet – måske alene med hjertet. Den praktiske og realistiske planlægning måtte så komme. Huskes må det dog, at såvel GGUs direktør som medarbejdere nærrede en ængstelse for ikke at kunne opretholde en høj kvalitet i det geologiske arbejde ved en overflytning til Grønland. Der kan dog måske ved en sådan holdning også skjule sig nogle problemer og følelser hos medarbejderne ved at bryde op fra hus, hjem og omgangskreds i Danmark.

Alt blev dog ikke afsluttet inden 1/2/95, idet det viste sig, at sammenlægningen ikke kunne fuldbyrdes før Lov om Grønlands Geologiske Undersøgelse blev ophævet. Det skete så den 19/5/95 i trediveåret for lovens vedtagelse. Ved forelæggelsen i folketetinget fremførte miljø- og energiministeren om de to Undersøgelser: »at de tilsammen kunne opnå

et højere forskningsniveau og en større faglig bredde og ekspertise«. Det kan være vanskeligt at forstå ministerens syn på det højere forskningsniveau, idet det ikke vil være muligt at konstatere om forskningsniveauet vil stige, med mindre det er fastlagt kvalitativt før en sammenlægning. Måske er det allerede optimalt. Til dette kan føjes, at det ingenlunde er godtgjort, at en større geologisk Undersøgelse har en højere forskningsniveau end en mindre. Der kan naturligvis meget vel opnås en større faglig bredde, men det må i så fald klarlægges, om det er påkrævet under de givne forhold.

Det bør også erindres, at et forskningsniveau til stadighed er mere afhængig af de forskenes hjerner end af antallet alene af forskere. Stor forskning ses ofte centreret om en enkeltperson, der kan være centrum i en gruppe af hjælpeforskere og andre medarbejdere. Hyppigt er der tale om en gruppe på 6-8. Men det vil være en selvfølge, at jo flere grupper af denne art, jo større bredde kan der opnås i forskningen. Men antallet er altså ikke afgørende for denne kvalitet, men derimod kvaliteten hos de enkelte forskere, og den kan lige såvel være til stede i en mindre gruppe som i en større.

Sammenlægningsprocessen blev afsluttet den 1/6/95, men forinden var det blevet klart, at de to Undersøgelser havde til huse i hver sin bydel af København, hvilket var u hensigtsmæssigt. Et udvalg blev derfor nedsat i maj måned for at undersøge muligheden for oprettelse af et geocenter, hvor de to Undersøgelser kunne huses under samme tag sammen med Københavns Universitets geoinstitutter. I skrivende stund høres det, at

udvalget har peget på et geocenter i den gamle-nye Polytekniske Læreanstalt på Østervoldgade i København. En ombygning anslås at ville koste 190 millioner kroner.

Ved sammenlægningen blev også et nyt navn, GEUS, for den Geologiske Undersøgelse præsenteret. Vel et navn uden større æstetiske kvaliteter. Navnet: Grønland, der har så stor international vægt savnes, og de to midterbogstaver EU kan virke misvisende, mens de to sidste bogstaver US kan henlede tanken på et andet område. Mistolkninger og usikkerhed er da også allerede oplevet. Tiden vil verificere navnet eller det modsatte.

Som et sidste eksempel på ad hoc planlægning oplevede man, da ekspeditionshold udsendtes på feltarbejde i Grønland i sommeren 1995 i lighed med tidligere år. Men egentlig fandtes der jo ingen institution, der kunne forvalte finanslovbevillingen, der var givet til institutionen GGU, som dog var ophævet af folkettingen den 19. maj 1995. At GGU pr. 1. juni var henlagt under DGU gjorde ikke sagen bedre, da Grønland netop var undtaget i lov om DGU (den blev først ophævet i december 1995). Man ledte derfor forgæves efter en egentlig lovhjemmel for grønlandsarbejdet i 1995. Kun indgik sammenlægningen i ministerens forelæggelse i folkettingen, men ikke de specielle lovforhold for DGU.

Ved lovforslagets gennemførelse i folkettingen var der stor enighed blandt ordførerne og debatten var kort. Eva Møller (KF) lagde i sit indlæg vægt på at sammenlægningen »ikke forventes at inde-

bære udgiftsmæssige konsekvenser«. Hvorledes dette skal bringes i harmoni med tanken om at indrette et geocenter til mange millioner, kan være svært at se. Tidligere grønlandsminister Tove Lindbo Larsen (S) fremhævede, at det var vigtigt man med forslaget: »ikke på nogen måde generede Grønland«. Men er det nu også tilfældet? Som nævnt har hjemmestyret igennem en årrække været interesseret lokalt i Grønland at opbygge en styringsmulighed af det mineralske råstofområde som et supplement eller udbygning til Råstofforvaltningen i København. Når det har været tilfældet, er det vel fordi man har fundet det ønskeligt – eller påkrævet.

Ved miljø- og energiministerens forelæggelse for Folketinget blev det oplyst, at Grønland havde givet sin »tilslutning«. Ved debatten under 1. behandling ændrede et par af ordførerne ordet tilslutning til »støtte«. En konvertering som der måske ikke er basis for. Der findes nu et dansk grønlandsk Fællesråd for mineralske Råstoffer og med hovedsæde i København en Råstofforvaltning og en Geologisk Undersøgelse. Grønland har et nyetableret råstofkontor og intet lokalt GGU men må modtage »good-will« bistand fra Danmark på det geologiske område. Om ordningen ikke generer Grønland, som Tove Lindbo Larsen fremhævede, kan vel kun afgøres af Grønland. I hvert fald kan det undre, at man til trods for eksistensen af en fælles Råstofforvaltning opretter et ekstra kontor i Grønland, men hvad angår geologisk sagkundskab favoriserer Danmark. En Geologisk Undersøgelse kan drives uden et råstofkontor, men ikke omvendt.

Eftertanker

Lov om GGU blev ophævet 119 år efter, at det første initiativ blev taget i 1876 for at skabe en Geologisk Undersøgelse for Grønland. Kun 30 år blev lovens levetid. GGU blev aldrig direkte en del af Grønlands ejendom.

Når man skuer tilbage til 1878, hen over en mærkelig tilstand i tredivernes geopolitiske verden, en lang sejr kamp med administrationen fra 1946 til 1965 for GGU-lovens skabelse, en politisk uenighed i Folketinget, der oplevedes ved lovens vedtagelse i 1965, og nu en kolbøtte i 1995, føler man, at det er mærkeligt, beklageligt og trist. Det har hele tiden drejet sig om noget, der skulle være til gavn for Grønland, men al usikkerheden er skabt fra dansk side.

Den senest trufne beslutning efterlader klart det indtryk, at der er tale om en politisk beslutning, måske iklædt et skørt af hastværk. En analytisk gennemgang af alle problemer, fordele og ulemper i et kvantitativt sprog savnes helt.

Man kan dog ikke føle sig trygt overbevist om, at der ikke har været andre løsninger på GGUs fremtid i relation til Grønland. Det står uklart hen, hvilke ekstra opgaver man kan forvente løst ved en fusion. Det står ubelyst hen hvilke fordele og ulemper der kan være ved en selvstændig Undersøgelse for et afgrænset område en sammenlægning med en anden Geologisk Undersøgelse. Det står uklart og ubelyst hen, hvor meget en tungere administration og tidforbrug efter en fusion vil få indflydelse på kvantitet og kvalitet af opnåede geologiske resultater. Dette blot for at nævne nogle eksempler. Har det nu taget 119 år siden

1876 kunne løsningen måske have vundet for Grønland ved at arbejde et år mere med de nævnte problemer, før man traf en ny beslutning.

Embedsmændene ved de to Undersøgelser har mødt en række problemer. De er på kort tid blevet pålagt at finde løsninger, og der skal ikke være tvivl om, at de har gjort deres bedste inden for de givne rammer.

Det kan dog også være af værdi at vægte den opnåede løsning på den anden vægtskål. De to sammenlagte Undersøgelser udgør et nationalgeologisk forskningsinstitut (måske ikke helt det samme som en Geologisk Undersøgelse) med en stor spændvidde. GGU groede ud af Geologisk Museum i København, og der eksisterede igennem årene et symbiotisk samarbejde, hvor begge parter havde gensidig gavn og fordel af hinanden. Dette vil naturligvis kunne fortsætte og måske i udbygget form. Der kan ej heller herske tvivl om, at der med den opnåede ordning kan ydes Grønland geologisk bistand, støtte og hjælp i geologiske spørgsmål. Men her er spørgsmålet fortsat om ikke Grønland nu med

eget råstofkontor vil føle savn af egen geologisk ekspertise.

En Geologisk Undersøgelse er afhængig af institutmæssige rammer, bibliotek og laboratorier. Kommunikation og forbindelse med omverdenen er helt afgørende. Rejsekontoen vil stige enormt, da geologerne tit vil have behov for at rejse til København. Nye medarbejdere for hver sommer skal findes, udstyr skal anskaffes o.s.v. En afdeling i København vil være en uomgængelig nødvendighed. Også boliger til medarbejdere og deres familie må kunne tilbydes. Til alt dette kommer det centrale spørgsmål om at finde medarbejdere, der vil og kan bosætte sig permanent i Grønland. Ved den opnåede ordning kan Grønland spare mange millioner kroner om året. Et ikke helt uvæsentligt gode.

Det kan kun håbes, at rammen om Danmarks og Grønlands Geologiske Undersøgelser (GEUS) med den trufne ordning kan være så stærk og god i hjørnerne, at billedet bliver i rammen til glæde for alle såvel i Danmark som i Grønland.

Februar 1996.